

DEALEN MET DRUGS

Een verkennend fenomeenonderzoek naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland

In het kader van het project **Criminele Aanwas** hebben we onderzoek gedaan naar jongeren (8-23 jaar) in de drugscriminaliteit in de eenheid Noord-Holland. Doel is om inzicht te krijgen in het regionale beeld van deze problematiek in Noord-Holland en de processen en oorzaken die ten grondslag liggen aan toetreding van jongeren in de drugscriminaliteit. Hiervoor hebben we deskresearch gedaan en in totaal met 110 professionals en 15 jongeren in Noord-Holland gesproken. Dit factsheet geeft een samenvatting van de bevindingen in het rapport.

Regionaal beeld en verschillen

- » In Noord-Holland zijn in 4 jaar tijd 1046 jongeren aangehouden voor 1342 drugsdelicten. Het gaat vooral om meerderjarige jongens. Minderjarigen houden zich hoofdzakelijk met softdrugs bezig, meerderjarigen vooral met harddrugs.
- » Zicht op de werkelijke omvang van de problematiek is er niet, evenals zicht op hoe de netwerken functioneren waarin jongeren in de drugs actief zijn. Jongeren in de drugscriminaliteit hebben over het algemeen beperkte prioriteit: "ze zijn te groot voor de wijkagent, en te klein voor de recherche".
- » De problematiek in Noord-Holland ziet er niet overal in Noord-Holland hetzelfde uit. Ten eerste zien we verschillende profielen van jongeren op verschillende plekken terug:
 - Jongeren die drugs (door)verkoopen als vriendendienst zien we overal in Noord-Holland.
 - Jongeren die drugscriminaliteit plegen als routine en vanuit een (fluide) netwerk zien we vooral in kwetsbare wijken in meer stedelijke omgeving. Hier komt ook eerder geweld bij kijken.
- » Ten tweede zien we dat hechte gemeenschappen maken dat het moeilijk is voor professionals om zicht te krijgen op wat er speelt. Dit uit zich op twee verschillende manieren:
 - In dorpen heerst een sterke ons-kent-ons cultuur en hangt men de vuile was niet graag buiten.
 - In stedelijke omgevingen met een sterke straatcultuur is het not done om te snitchen.
- » De ligging in Noord-Holland is van invloed op hoe de problematiek er uitziet. Gemeenten dicht bij Amsterdam hebben meer samenhang met Amsterdam en bij havenplaatsen speelt maritieme smokkel een rol.

AANTALLEN

1046

Unieke jongeren
van 12 t/m 23
Jaar

GESLACHT

92%
Jongens

1342

Drugsdelicten

LOCATIE

70%
Delicten gepleegd
in Noord-Holland

LEEFTIJDSGROEP

30%

12 t/m 17 jaar

70%

18 t/m 23 jaar

TYPE DRUGS

27%

73%

12 t/m 17 jaar

32%

68%

18 t/m 23 jaar

● Harddrugs ● Softdrugs

DEALEN MET DRUGS

Een verkennend fenomeenonderzoek naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland

Toetreding, betrokkenheid en uittreding

- » Drugscriminaliteit onder jongeren ontstaat door een combinatie van de maatschappelijke context, aanwezigheid van risicofactoren en motieven.
- » Professionals zien veel jongeren op eigen initiatief toetreden tot de drugscriminaliteit. Motieven als geld, status en aanzien, erbij willen horen, maar ook spanning en verveling en verslaving spelen hierin een rol.
- » Toetreding door middel van actieve werving komt in mindere mate voor. Het is eerder een subtiel proces van verleiding (uitdragen van een levensstijl met dure auto's, kleding, sieraden) en benadering (via vrienden, bekenden van de straat of familie). Dwang speelt niet zo zeer een rol bij toetreding, maar wel zodra iemand eenmaal actief is.
- » Er is niet één soort jongere in de drugscriminaliteit. In Noord-Holland zien we in ieder geval twee profielen terug en waarschijnlijk zijn er nog wel meer profielen waar de aanpak zich op kan toespitsen.
- » Betrokkenheid bestaat op jonge leeftijd uit kleine klusjes zoals wietplanten knippen, op de uitkijk staan, ponypacks vouwen of het bewaren van pakketjes. Naarmate de leeftijd toeneemt, zien we verandering van soort drugs van soft- naar harddrugs, toename van de actieradius en uitbreiding van activiteiten naar handel en soms productie. Niet iedereen komt 'hogerop de ladder'. Dit zijn vooral slimmere jongens of jongens die beschikken over relevante contacten en reputatie.
- » Eenmaal betrokken in de drugscriminaliteit is het niet makkelijk om weer te stoppen. Factoren die hierbij spelen zijn gewenning aan een bepaalde levensstijl, beperkt perspectief voor legale toekomst, verlies van positief (niet crimineel) netwerk en geweld, dreiging en dwang.

Profiel 1

Jongere die drugs verkoopt als 'vriendendienst'

- » Alle lagen samenleving
- » Onder vrienden en op school
- » 71% jongeren koopt drugs via vrienden ('niet crimineel')
- » Vooral softdrugs
- » Stopt meestal weer

Profiel 2

Jongere waarbij crimineel gedrag routine is

- » Veel risicofactoren
- » Lage SES en opgroeien in kwetsbare wijken met straatcultuur
- » Pleegt ook andere delicten
- » 'Professioneler'
- » Moeilijker om te stoppen

Meerdere profielen??

- » Deelonderzoek Perspectief jongeren

||
Criminele netwerken hoeven weinig moeite te doe. Jongeren willen er zelf wel in stappen, benadering is hooguit het laatste zetje.

Professionals

DEALEN MET DRUGS

Een verkennend fenomeenonderzoek naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland

Aanknopingspunten voor een aanpak

1. Versterking van integrale aanpak

- » Meer oog (repressief) voor 'kleine' drugscriminaliteit.
- » Bredere integraal afgestemde aanpak. Het gaat dan niet alleen om samenwerking tussen politie, OM en gemeente, maar ook juist met jongerenwerk, jeugdhulpverlening, onderwijs en vooral ook buurtbewoners, ouders en jongeren zelf.
- » Maatwerk voor jongeren voor wie drugscriminaliteit routine is

2. Vergroten weerbaarheid

- » Weerbaarheid van jongeren. Daarbij gaat het om bewustwording van de (negatieve) consequenties van drugscriminaliteit op een wijze die aansluit op de leefwereld van jongeren. Daarnaast ook het bieden van een positief netwerk en perspectief.
- » Weerbaarheid van de omgeving. Zorgen dat professionals en ouders signalen van drugscriminaliteit herkennen en weten waar ze met die signalen heen kunnen.

3. Aansluiten op de leefwereld van de doelgroep

- » Who works bij interventies. Een juiste benadering van de doelgroep is een essentiële voorwaarde voor de effectiviteit van interventies.
- » De online leefwereld speelt een belangrijke rol in de wereld van jongeren. Begrijpen van de impact en dynamiek door professionals en ouders is van belang.

4. Vervolgonderzoeken Project Criminele Aanwas

- » Inzet van netwerkanalyses op een aantal lokale netwerken om zicht te krijgen op het functioneren van netwerken, wie welke rollen vervullen en welke interventies ingezet kunnen worden op het netwerk.
- » Perspectief van jongeren in de drugscriminaliteit – met (ervaringsdeskundige) jongeren in gesprek gaan over de problematiek en effectieve maatregelen.

